

Islám ve škole nechceme – hodnocení

Obecná charakteristika hodnocených aspektů

Aspekt klíčové kompetence	Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý – aktivita neověřuje
Jednání podle práv a povinností	při rozboru situace každodenního života zdůrazňuje svůj náhled, neumí vysvětlit podstatu předsudků	při rozboru situace každodenního života identifikuje různé náhledy, umí vysvětlit podstatu předsudků, odmítá útlak a násilí	vnímá, že situace každodenního života lze vidět z různých perspektiv, umí vysvětlit podstatu předsudků, uvede a vysvětlí příklady předsudků, odmítá útlak a hrubé zacházení	je schopen vnímat různé situace každodenního života z různých perspektiv, překonává předsudky, odmítá útlak a hrubé zacházení

Modelové odpovědi a metodické komentáře k úlohám

Úkol 1

Nabízíme modelové odpovědi v tabulce. Žák úrovně začínající nebude schopný vyplnit další postavy a jejich role, bude schopný situaci popisovat spíše ze svého úhlu pohledu. Žák úrovně poučený bude identifikovat většinu postav a velmi jednoduše popíše jejich role. Aktivně užívající žák dokáže navíc charakterizovat role aktérů s využitím více charakteristik, které vyhledá v zadání.

Postava (skupina)	Jakou má roli v události, co se od ní očekává
1. Žákovský parlament	Zástupce žáků a poradní orgán vedení školy, požádán o pomoc, připravuje usnesení, zaznamenal výpověď Amiry.
2. Ty	Člen parlamentu, zástupce žáků, pozorovatel situace
3. Amira	Žákyně školy, která je muslimka a nosí hidžáb. Pochází ze Sýrie, ale řadu let chodí do školy v Česku. Proti ní je namířený leták Islám ve škole nechceme.
4. Vedení školy	Musí vyřešit konflikt, který vznikl na základě letáku a nepřátelských projevů proti Amire. Požádalo o pomoc žákovský parlament, situaci řeší s Amirou a jejími rodiči.
5. Autoři letáku	Nechtějí na škole projevy islámské víry, připravili leták, neznáme ale jejich jména (jsou anonymní).

Úkol 2

Úkol ověřuje schopnost žáků dostatečně porozumět jednotlivým perspektivám situace. Nabízíme opět modelové odpovědi v tabulce. Žák úrovně začínající bude schopný prožívání situace popisovat pouze ze svého úhlu pohledu, který bude promítat do perspektivy ostatních aktérů – jeho charakteristiky nebudou odpovídat tomu, co o jednotlivých postavách víme ze zadání. Žák úrovně poučený bude identifikovat perspektivy většiny postav, ale i on může do odpovědi promítat své dojmy, pro které nemá doklady v zadání. Aktivně užívající žák dokáže navíc charakterizovat prožívání aktérů s využitím více charakteristik, které vydedukuje ze zadání nebo domyslí. Žáci mohou domýšlet, jak postavy situaci prožívají, ale neměli by tvrdit nic, co odporuje zadání.

Postava (skupina)	Jak se dívá na situaci a jak ji prožívá
1. Žákovský parlament	Různé názory, nemohou se zatím dohodnout na usnesení. I proto pozvali Amiru, aby se k situaci vyjádřila.
3. Amira	Celá situace je jí nepříjemná, zvažuje odchod ze školy, kdyby nemohla vyznávat svou víru. Nošení hidžábu je pro ni důležité. Mluví o spolužácích, kteří ji podporují, ale také se posmívají (pláč).
4. Vedení školy	Konflikt je pro vedení školy spíš nepříjemný, musí ho vyřešit citlivě, protože autoři letáku nepřímo na vedení útočí (přehlíží porušování školního řádu – zákaz nošení pokrývek). I proto kontaktuje rodiče a žádá o pomoc žákovský parlament. Netušíme zatím, jak se rozhodne.
5. Autoři letáku	Jsou nespokojení. Mají pocit, že Amira porušuje školní řád. Nepřímo obviňují vedení školy, že jim zakazuje nosit kšiltovky a kapuce, zatímco přehlíží nošení šátku u Amiry. Jsou mezi nimi jistě žáci, kteří nemají rádi Amiru a její náboženství. Mohou to ale také dělat z recese. Považují se za „slušné“ studenty.

Úkol 3

Nabízíme modelové odpovědi v tabulce. Žáci mohou identifikovat i další tvrzení, podstatné je, aby vysvětlili jejich podstatu jako předsudku / zavádějícího tvrzení. Žák úrovně začínající nebude schopný předsudky identifikovat, žák úrovně poučený bude podstatu předsudků popisovat spíše obecně. Aktivně užívající žák uvede příklady a vysvětlí podstatu předsudků a zavádějících tvrzení.

Předsudek / zavádějící tvrzení z plakátu	Proč je to předsudek či zavádějící tvrzení?
Nošení hidžábu / tolerance muslimského vyznání je islamizací školy.	Ústava (Listina základních práv a svobod) říká, že nikdo by neměl být diskriminován pro svůj názor, náboženství nebo barvu pleti. „Islamizací“ by mohlo být například vynucování náboženské výchovy a úkonů u žáků, kteří nejsou věřící. To se ale ve škole neděje.
Muslimové jsou teroristé. / Tolerování hidžábu povede v budoucnu k teroristickým útokům.	Ano, někteří muslimové páchají teroristické útoky. Nemáme ale důvod se domnívat, že studium jedné muslimské dívky na škole by mělo být příčinou teroristického útoku.
Amira je „doma“ v Arábii.	Amira se sice narodila v Sýrii, ale žije řadu let v ČR, chodí zde do školy a chce se stát českou občankou.
Nošení šátku je neuctivé/neslušné.	Nošení hidžábu je důležitý projev náboženské víry. Pokrývka vlasů u dívek byla v minulosti naprosto běžná i v naší kultuře, není to totéž jako nošení kapuce.
Po nošení hidžábu bude následovat nošení burky (zahalení celého těla).	Různá míra zahalení je typická pro různé regionální odlišnosti vyznávání islámu. V žádné evropské zemi neexistuje povinnost pro ženy zahalovat se burkou jen z toho důvodu, že v této zemi žijí také muslimové.

Úkol 4

Úkol ověřuje schopnost žáka odmítat útlak a zacházení, kterému je Amira ve škole vystavena. Žák by měl ve svém návrhu zohlednit následující klíčové informace ze zadání úkolu:

Nošení hidžábu je důležitý projev náboženské víry. Ústava (Listina základních práv a svobod) říká, že nikdo by neměl být diskriminován pro svůj názor, náboženství nebo barvu pleti. Školský zákon nabádá ke vzájemné úctě, respektu, názorové snášenlivosti, solidaritě a důstojnosti všech účastníků vzdělávání. Zákony mají vyšší právní sílu než školní řády. Nosit šátek není projevem neúcty, na rozdíl od nošení kšiltovky nebo kapuce.

Žák by měl současně odmítnout jednání, kterému je Amira vystavena – leták i posměch a urážky spolužáků jsou nepřijatelné. Žákovský parlament i vedení školy by mělo Amiru podpořit a v maximální míře dát komunitě školy najevo, že toto se v jejich škole nedělá. Žák, který toto ve svém návrhu zohlední, může být zařazen do úrovně aktivně užívající.

Specifikace úrovně žákova výkonu komunikační kompetence v aspektu

Aspekt klíčové kompetence	Začínající	Poučený	Aktivně užívající
<p>Jednání podle práv a povinností</p>	<p>Žák nedokáže situaci na škole analyzovat z pohledu různých aktérů (úkol 1 a 2), promítá do jejich pohledu svou perspektivu; v úkolu 3 neumí uvést a vysvětlit podstatu předsudků; v úkolu 4 nezformuluje návrh usnesení podle zadání.</p>	<p>Žák dokáže situaci na škole analyzovat z pohledu většiny aktérů a velmi jednoduše popíše jejich role a perspektivy (úkol 1 a 2); v úkolu 3 bude podstatu předsudků vysvětlovat spíše obecně bez ohledu na konkrétní situaci v zadání; v úkolu 4 zformuluje návrh usnesení podle modelové odpovědi, argumentace však bude postrádat konkrétní domyšlení situace do důsledků a jednoznačný postoj odsuzující útlak spolužačky.</p>	<p>Žák dokáže v úkolu 1 a 2 vnímat situaci z různých perspektiv všech důležitých aktérů; v úkolu 3 uvede příklady a vysvětlí podstatu předsudků; v úkolu 4 zformuluje návrh usnesení podle modelové odpovědi, jednoznačně odmítne útlak a hrubé zacházení, kterému je spolužačka vystavena.</p>